

Tuần 22

Tiết 85,86: LUYỆN TẬP VIẾT MỘT DANH LAM THẮNG CẢNH (VĂN THUYẾT MINH)

A. MỤC TIÊU CẦN ĐẠT:

Tổng kiểm tra kiến thức và kỹ năng làm bài văn thuyết minh.

B. CHUẨN BỊ:

- GV: đề
- HS: giấy làm bài.

C. CÁC BƯỚC LÊN LỚP:

1. Ôn định:
2. Bài cũ:
3. Bài mới: Luyện viết về một danh lam thắng cảnh

HĐ 1: GV cho đề .

Đề: Thuyết minh về một danh lam thắng cảnh hoặc một di tích lịch sử mà em yêu thích.

* GV gợi ý dàn ý:

1. MB: giới thiệu khái quát thắng cảnh
2. TB:
 - Vị trí, diện tích, nguồn gốc lịch sử tên gọi...
 - Kiến trúc, cảnh quan, hoạt động văn hóa lễ hội
 - Ý nghĩa
3. KB: khẳng định vẻ đẹp và tác dụng của DLTC

HĐ 2: HS làm bài.

Tiết 87: CÂU CẦU KHIẾN

Mục tiêu cần nắm:

HS:

- Hiểu rõ đặc điểm hình thức của câu cầu khiến. Phân biệt câu cầu khiến với các kiểu câu khác.
- Nắm vững chức năng của câu cầu khiến. Biết sử dụng câu cầu khiến phù hợp với tình huống giao tiếp.

Nội dung

*** Lý thuyết**

Đặc điểm hình thức và chức năng

→

- + Đặc điểm hình thức: chứa những từ cầu khiến: hãy, chớ, đừng, đi thôi, nào
- + Chức năng : dùng để khuyên bảo, đề nghị, yêu cầu.
- + ngữ điệu cầu khiến
- + Khi viết, nếu ý cầu khiến nhấn mạnh, ta đặt dấu chấm than ở cuối câu, nếu ý cầu khiến không nhấn mạnh, ta đặt dấu chấm.

Ghi nhớ SGK/31

*** Thực hành:**

Bài 1: Xét các câu sau và trả lời câu hỏi

- * Dựa vào đặc điểm hình thức nào cho biết những câu trên là câu cầu khiến

a/ hãy

b/ đi

c/ đừng

→ các câu trên có chứa từ cầu khiến

- * Nhận xét về chủ ngữ các câu trên → thử thêm, bớt hoặc thay đổi chủ ngữ

→

a/ vắng chủ ngữ (không thay đổi ý nghĩa mà chỉ làm cho đối tượng tiếp nhận được thể hiện rõ hơn và lời yêu cầu nhẹ nhàng, tình cảm hơn)

b/ chủ ngữ là “ông giáo” (ngôi thứ hai số ít)

→ Hút trước đi. (Ý nghĩa cầu khiến mạnh hơn; câu nói kém lịch sự hơn).

c/ chủ ngữ là “ chúng ta” (ngôi thứ nhất số nhiều) dạng ngôi gộp có người đối thoại
→ Nay các anh đừng làm gì nữa, thử xem lão Miệng có sống được không. (thay
đổi ý nghĩa cơ bản của câu; đối với câu thứ hai, trong số những người tiếp nhận lời
đề nghị không có người nói).

Bài 2: Xác định câu cầu khiến. Và nhận xét về hình thức biểu hiện ý nghĩa câu cầu
khiến giữa những câu đó.

a/ Thôi, im cái điệu cái điệu hát mưa dầm sùi sụt ấy đi. → vắng CN

b/ Các em đừng khóc. → Có CN, ngôi thứ hai số nhiều.

c/ Đưa tay cho tôi mau! Cầm lấy tay tôi này! → Không có từ ngữ cầu khiến, chỉ có
ngữ điệu cầu khiến. Vắng CN.

GV lưu ý thêm HS câu hỏi

→ Tình huống được miêu tả trong truyện và hình thức vắng CN trong 2 câu cầu
khiến này có liên quan gì với nhau không? (có)

Trong tình huống cấp bách, đòi hỏi những người có liên quan phải có hành động
nhanh và kịp thời. câu cầu khiến phải rất ngắn gọn. Vì vậy CN chỉ người tiếp nhận
thường vắng mặt.

Bài 5 : Đọc đoạn trích, trả lời câu hỏi

→ Hai câu :

- Đi đi con !

- Đi thôi con !

Không thể thay thế cho nhau được vì nó có ý nghĩa rất khác nhau

+ Trong trường hợp thứ nhất : người mẹ khuyên con vững bước tin vào đời.

+ Trong trường hợp thứ hai: người mẹ bảo con đi cùng mình.

Nói cách khác :

Câu : Đi đi con ! chỉ có người con đi.

Câu : Đi thôi con ! cả hai mẹ con cùng đi.

Câu câu khiến ở mục I 1b (trang 30): Câu con cá vàng nói với ông lão không thể là : « Cứ về thôi ! » mà phải là câu « Cứ về đi » thì mới phù hợp.

Tiết 88:

CÂU CẢM THÁN

Mục tiêu cần nắm:

HS:

- Hiểu rõ đặc điểm hình thức của câu cảm thán. Phân biệt câu cảm thán với các kiểu câu khác.
- Nắm vững chức năng của câu cảm thán. Biết sử dụng câu cảm thán phù hợp với tình huống giao tiếp.

Nội dung

*** Lý thuyết**

Đặc điểm hình thức và chức năng

→

- có từ ngữ cảm thán
- dùng để bộc lộ cảm xúc
- Khi viết cuối câu cảm thán được kết thúc bằng dấu chấm than.

*** Thực hành**

Bài 1: Xác định câu cảm thán

a/ Than ôi! Lo thay! Nguy thay!

b/ Hỡi cảnh rừng ghê gớm của ta ơi!

c/ Chao ôi, có biết.....ngu dại của mình thôi.

Bài 2:

* Phân tích tình cảm, cảm xúc được thể hiện trong những câu sau:

a/ Lời than thở của người nông dân dưới chế độ PK.

b/ Lời than thở của người chinh phụ trước những nỗi truân chuyên do chiến tranh gây ra.

c/ Tâm trạng bế tắc của nhà thơ trước cuộc sống (trước CM tháng Tám)

d/ Sự ân hận của Dế Mèn trước cái chết thảm thương, oan ức của Dế Choắt.

* Có thể xếp các câu trên vào kiểu câu cảm thán được không? Vì sao?

→ Tất cả các câu trên đều bộc lộ cảm xúc nhưng nó không phải là câu cảm thán vì không có hình thức đặc trưng của câu cảm thán.

Bài 3: Đặt 2 câu cảm thán để bộc lộ cảm xúc

1. Trước tình cảm người thân dành cho mình

→ Mẹ ơi! Tình thương mẹ dành cho con thật thiêng liêng và cao cả.

2. Khi nhìn thấy mặt trời mọc

→ Ôi mặt trời mọc buổi sáng sớm đẹp quá!
